

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

ООК 14 Логопедія: інтегрований курс
ООК 14.04 Системні порушення мовлення
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

<p>Науково-педагогічні працівники</p> 	<p>Гаврилова Наталія Степанівна Посада: професор кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: кандидат психологічних наук Вчене звання: професор Е-mail викладача: havrylova@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/havrylova-nataliia-stepanivna/ Контактний тел. 0632452082</p>
	<p>Мілевська Олена Павлівна Посада: доцент кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: olena.milevska@kpnu.edu.ua Профайл викладача: http://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/milevska-olena-pavlivna/ Контактний тел. (03849)75658</p>
<p>Е-mail кафедри</p>	<p>kaflogoped@ukr.net, kaflogoped@kpnu.edu.ua</p>
<p>Освітньо-професійна програма</p>	<p>Спеціальна освіта (Логопедія)</p>
<p>Спеціальність</p>	<p>А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)</p>
<p>Спеціалізація</p>	<p>А6.01 Логопедія</p>
<p>Галузь знань</p>	<p>А Освіта</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>перший (бакалаврський)</p>
<p>Статус освітнього компонента (ОК)</p>	<p>Освітній компонент професійної підготовки</p>
<p>Сторінка курсу в MOODLE:</p>	<p></p>
<p>Консультації</p>	<p>Згідно графіку консультації, що розміщено на сайті кафедри логопедії та спеціальних методик. https://logo.kpnu.edu.ua/dokumentatsiia/hrafik-konsultatsij/</p>

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ		
Міждисциплінарні зв'язки	«Анатомія, фізіологія, патологія дітей з валеологією», «Основи невро- та психопатології», «Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення», «Психологія осіб з порушеннями мовлення»	
Мова викладання	українська	
Обсяг дисципліни		
Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	4	4
Семестри вивчення	7	7, 8
Кількість кредитів ЄКТС	7	7
Загальний обсяг годин	210	210
Кількість годин навчальних занять	104	36
Лекційні заняття	36	14
Практичні заняття	34	10
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	34	12
Самостійна та індивідуальна робота	106	174
Форма підсумкового контролю	7 семестр – екзамен	8 семестр – екзамен
Анотація курсу.	<p>Програма вивчення ОК «Системні порушення мовлення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Спеціальна освіта (Логопедія)» напряму підготовки (спеціальності) А6 Спеціальна освіта.</p> <p>Тип дисципліни: цикл професійної та професійно-практичної (професійно-орієнтованої) підготовки, дисципліна професійно-педагогічної підготовки (нормативна).</p> <p>Предметом вивчення ОК є – системні порушення мовлення (СПМ), їх етіологія, патогенез, клініко-психолого-педагогічна характеристика, діагностика та шляхи подолання цих порушень у дітей та дорослих.</p> <p>ОК є складовою об'єднаного циклу освітніх компонентів «Логопедія: інтегрований курс». Він покликаний сформувати професійні якості необхідні для роботи з дітьми у яких є труднощі формування усіх компонентів мовлення та дорослими у яких за певних умов відбувся розпад усіх компонентів мовлення.</p> <p>Його вивчення базується на знаннях з невропатології, психодіагностики, нейропсихології, психолінгвістики, лінгвістики, вікової та загальної психології.</p>	
Мета і завдання курсу	<p>Метою викладання ОК «Системні порушення мовлення» є – Формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних компетентностей щодо етіології, патогенезу, механізмів, клініко-психолого-педагогічних проявів системних порушень мовлення у дітей і дорослих, а також оволодіння сучасними підходами до їх діагностики, диференційної діагностики, корекції, відновлення та</p>	

	<p>логопедичного супроводу осіб із порушеннями формування або розпадом усіх компонентів мовлення.</p> <p>Мета практичних занять – закріплення наукових знань, одержаних під час лекцій, аналіз інформації засвоєної здобувачами вищої освіти під час самостійного опрацювання додаткових наукових джерел і посібників; вивчення здобувачами вищої освіти сучасних підходів щодо діагностики та подолання СПМ у дітей та дорослих.</p> <p>Метою проведення лабораторних занять є формування у здобувачів вищої освіти практичних вмінь з вивчення та оцінювання стану засвоєння мови і розвитку мовлення у дітей і дорослих із СПМ, проведення логопедичної роботи з метою подолання цих порушень у дітей та дорослих та організації їх логопедичного супроводу у різних типах закладів.</p> <p>Завдання ОК:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформувати уявлення про сучасні наукові підходи до розуміння СПМ у дітей та дорослих. 2. Ознайомити здобувачів з етіологією, патогенезом, механізмами та класифікаціями СПМ. 3. Розкрити особливості формування та порушення фонетико-фонематичної, лексичної, граматичної, семантичної та комунікативної складових мовлення. 4. Сформувати знання про клінічні, психологічні та педагогічні характеристики дітей і дорослих із СПМ. 5. Навчити здійснювати комплексну логопедичну та психолого-педагогічну діагностику, аналізувати її результати та визначати структуру мовленнєвого порушення. 6. Сформувати вміння здійснювати диференційну діагностику різних видів СПМ. 7. Ознайомити з сучасними технологіями корекційно-розвиткової та відновлювальної роботи при СПМ. 8. Сформувати навички проектування та реалізації індивідуальних програм логопедичного супроводу дітей і дорослих із СПМ. 9. Розвивати здатність до міждисциплінарної взаємодії з фахівцями медичної, психологічної та освітньої галузей у процесі надання комплексної допомоги особам із СПМ. 10. Сформувати готовність до використання доказових практик у професійній діяльності логопеда під час діагностики та подолання СПМ.
ФОРМАТ КУРСУ	
Форми та види проведення навчальних занять	лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота, що враховує виконання здобувачами індивідуальних завдань.
Методи та форми контролю	<p><u>Методи контролю:</u> опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, результати аналізу відеоматеріалів, вирішення проблемних кейсів, модульна контрольна робота, тести для допуску до заняття, залік, іспит.</p> <p><u>Форми контролю:</u> розробка презентацій, програм, індивідуальних або групових проектів, конспекти лекційних занять та самостійного аналізу науково-теоретичних джерел, протоколи оцінювання мовлення та пізнавальних процесів у дітей та дорослих із системними порушеннями мовлення, логопедичні заняття складені відповідно запропонованої тематики та з урахуванням структури порушення</p>

	мовлення, етапу роботи з дитиною чи дорослим та мети проведення логопедичної роботи; індивідуальні програми розвитку чи відновлення мовлення для дітей та дорослих.
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів: дидактичних матеріалів для діагностики порушень мовлення у дітей, відео зразки дітей та дорослих із системними порушеннями мовлення, аудіо матеріали, презентації супроводу лекційних занять.
Індивідуальні завдання	Вивчення наукової літератури з предмету. Написання рефератів. Розробка презентацій. Відео чи аудіо звіти за результатами виконання практичних завдань.
Інтегральна компетентність (ІК) Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК – 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК – 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК – 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК – 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК – 6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК – 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК – 8 Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК – 9 Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК – 10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК – 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.</p> <p>СК – 1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я, раннього втручання, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з порушеннями мови, мовлення та комунікації.</p> <p>СК – 2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної освіти та інклюзивного навчання, логопедії.</p> <p>СК – 3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК – 4 Здатність планувати та організовувати освітньо- корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p> <p>СК – 5 Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні</p>

	<p>технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати відповідне методичне та інформаційно-комп'ютерне забезпечення освітнього процесу.</p> <p>СК – 6 Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання у контексті логопедичного супроводу.</p> <p>СК – 7 Здатність дотримуватися вимог до організації навчального та корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК – 8 Готовність до забезпечення діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК – 9 Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК – 14 Здатність до роботи зі спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з порушеннями мови, мовлення та комунікації, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p> <p>СК – 15 Здатність аргументовано відстоювати професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК – 16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК – 18 Здатність застосовувати сучасні ефективні логокорекційні технології у роботі з дітьми раннього віку.</p>
--	--

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Системні порушення мовлення у дітей (7 с.)							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади вивчення системних порушень мовлення у дітей.	9	2	2			5	
Тема 2. Нейропсихологічні та психолінгвістичні механізми системних порушень мовлення	9	2	2			5	
Тема 3. Періодизація системних порушень мовлення	9	2	2			5	
Тема 4. Алалія як системне порушення мовлення: клінічна та психолого-педагогічна характеристика	11	2	4			5	
Тема 5. Вивчення та оцінка стану розвитку мовлення у дітей із	11	2			4	5	

системними порушеннями мовлення							
Тема 6. Методики подолання порушень мови і мовлення при моторній алалії	11	2			4	5	
Тема 7. Методики подолання порушень мови і мовлення при сенсорній формі алалії	11	2			4	5	
Тема 8. Первинний мовний розлад (Developmental Language Disorder): сучасні міжнародні підходи до розуміння та діагностики	11	2	4			5	
Тема 9. Корекційно-розвиткова робота з дітьми з первинним мовним розладом	11	2			4	5	
Тема 10. Комплексний логопедичний супровід дітей із системними порушеннями мовлення	13	2	2		4	5	
Разом за змістовим модулем 1	106	20	16		20	50	
Змістовий модуль 1. Системні порушення мовлення у дорослих (7 с.)							
Тема 1. Теоретичні засади вивчення системного розпаду мовлення.	2	2			5	2	
Тема 2. Нейропсихологічні та нейролінгвістичні механізми системного розпаду мовлення	2	2			5	2	
Тема 3. Афазія: клінічна та психологічна характеристика	2	2			5	2	
Тема 4. Форми афазії при локальних ураженнях головного мозку	2	4			5	2	
Тема 5. Діагностика системного розпаду мовлення	2			4	5	2	
Тема 6. Відновлювальне навчання осіб із системним розпадом мовлення	2			4	5	2	
Тема 7. Методики подолання моторних форм афазії	1	2		2	6	1	
Тема 8. Методики подолання сенсорних форм афазії	1	2		2	6	1	
Тема 9. Особливості системного розпаду мовлення у дітей	1	4			6	1	
Тема 10. Комплексна реабілітація та логопедичний супровід дітей і дорослих із системним розпадом мовлення	1			2	8	1	
Разом за змістовим модулем 2	16	18		14	56	16	
Разом годин	210	36	34		36	106	

Заочна форма							
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Рзом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Системні порушення мовлення у дітей (7 с.)							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади вивчення системних порушень мовлення у дітей.	9		2			7	
Тема 2. Нейропсихологічні та психолінгвістичні механізми системних порушень мовлення	9	2				7	
Тема 3. Періодизація системних порушень мовлення	12	2				10	
Тема 4. Алалія як системне порушення мовлення: клінічна та психолого-педагогічна характеристика	12	2				10	
Тема 5. Вивчення та оцінка стану розвитку мовлення у дітей із системними порушеннями мовлення	12				2	10	
Тема 6. Методики подолання порушень мови і мовлення при моторній алалії	12				2	10	
Тема 7. Методики подолання порушень мови і мовлення при сенсорній формі алалії	12				2	10	
Тема 8. Первинний мовний розлад (Developmental Language Disorder): сучасні міжнародні підходи до розуміння та діагностики	12	2				10	
Тема 9. Корекційно-розвиткова робота з дітьми з первинним мовним розладом	12		2			10	
Тема 10. Комплексний логопедичний супровід дітей із системними порушеннями мовлення	12		2			10	
Разом за змістовим модулем 1	114	8	6		6	94	
Змістовий модуль 1. Системні порушення мовлення у дорослих (8 с.)							
Тема 1. Теоретичні засади вивчення системного розпаду мовлення.	8					8	
Тема 2. Нейропсихологічні та нейролінгвістичні механізми системного розпаду мовлення	8					8	

Тема 3. Афазія: клінічна та психологічна характеристика	10	2				8	
Тема 4. Форми афазії при локальних ураженнях головного мозку	10	2				8	
Тема 5. Діагностика системного розпаду мовлення	10		2			8	
Тема 6. Відновлювальне навчання осіб із системним розпадом мовлення	10				2	8	
Тема 7. Методики подолання моторних форм афазії	10				2	8	
Тема 8. Методики подолання сенсорних форм афазії	10				2	8	
Тема 9. Особливості системного розпаду мовлення у дітей	10		2			8	
Тема 10. Комплексна реабілітація та логопедичний супровід дітей і дорослих із системним розпадом мовлення	10	2				8	
Разом за змістовим модулем 1	96	6	4		6	80	
Разом годин	210	14	10		12	174	

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН – 2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН – 3 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН – 4 Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

ПРН – 5 Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів.

ПРН – 6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН – 7 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН – 8 Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН – 10 Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН – 11 Застосовувати у професійній діяльності знання про методика, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку.

ПРН – 12 Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу, супровід) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дітей з особливими освітніми потребами в цілому і з порушеннями мовленнєвого розвитку зокрема.

<p>ПРН – 14 Реалізувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вчителя, асистента вчителя зі спеціальної освіти, вчителя-логопеда.</p> <p>ПРН –15 Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p> <p>ПРН – 16 Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПРН – 17 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p> <p>ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх в професійній діяльності.</p> <p>ПРН – 20 Володіти методиками раннього корекційного супроводу дітей із групи ризику виникнення порушень мови, мовлення та комунікації.</p>	
ПОЛІТИКА КУРСУ	
<p>1. Необхідність дотримання обов’язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view</p> <p>2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов’язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLrRbcQA86/view</p> <p>3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.</p>	
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ	
Форми оцінювання	<p>Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.</p> <p>https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLrRbcQA86/view https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdnA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ</p>

Критерії оцінювання результатів навчання.

Екзамен (7 семестр, очна(денна) форма навчання)

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Модуль 3 (20 балів)		Модуль 4 (20 балів)		40	100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	МКР		
15 балів	5 балів	15 балів	5 балів		

Екзамен (8 семестр, заочна форма навчання)

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Модуль 3 (15 балів)		Модуль 4 (15 балів)		40	100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	МКР		

10 балів	5 балів	10 балів	5 балів			
---------------------	--------------------	---------------------	--------------------	--	--	--

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

<p>Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю</p>	<p style="text-align: center;">СИСТЕМНІ ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть та охарактеризуйте клінічні причини виникнення у дітей СПМ. 2. Назвіть та охарактеризуйте супровідні синдроми, що можуть ускладнювати розвиток дітей із системними порушеннями мовлення. 3. Дайте визначення термінам “алалія”, “сенсорна алалія”, “моторна алалія”. 4. Охарактеризуйте поняття: “ступінь порушення мовлення”, “структура порушення психічних процесів і функцій”. 5. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з I ступенем (глибоким) порушення. 6. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з II ступенем (тяжким) порушення. 7. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з III ступенем (помірним) порушення. 8. Охарактеризуйте особливості мовлення дітей з IV ступенем (легким) порушення. 9. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей із СПМ кінетичного типу (еферентним моторним типом порушення). 10. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей із СПМ кінестетичного типу (аферентним моторним типом порушення). 11. Охарактеризуйте специфіку порушень процесів і функцій пізнавальної діяльності у дітей із СПМ мнестичного типу. 12. Охарактеризуйте особливості психічного розвитку дітей із СПМ акустико-гностичного типу. 13. Назвіть інші терміни якими можна замінити “системне порушення мовлення”.
---	---

	<p>14. Розкрийте сутність поняття «первинний мовний розлад» (Developmental Language Disorder).</p> <p>15. Які міжнародні підходи до класифікації мовних розладів використовуються сьогодні?</p> <p>16. У чому полягають особливості термінології Developmental Language Disorder у міжнародній практиці?</p> <p>17. Які критерії діагностики первинного мовного розладу запропоновані міжнародною групою CATALISE?</p> <p>18. Назвіть основні клінічні прояви первинного мовного розладу.</p> <p>19. Які мовні та немовні симптоми характерні для дітей із DLD?</p> <p>20. Які фактори ризику можуть бути пов'язані з виникненням первинного мовного розладу?</p> <p>21. Які труднощі виникають під час диференційної діагностики первинного мовного розладу?</p> <p>22. Чим первинний мовний розлад відрізняється від мовленнєвих труднощів, зумовлених порушеннями слуху, інтелектуальними порушеннями або розладами аутистичного спектра?</p> <p>23. У чому полягає співвідношення понять «алалія» та «первинний мовний розлад»?</p> <p>24. Які спільні та відмінні ознаки алалії та DLD?</p> <p>25. Які переваги та обмеження має використання терміна «первинний мовний розлад» у сучасній українській логопедії?</p> <p>26. Які методи логопедичної діагностики застосовуються для виявлення DLD?</p> <p>27. Які принципи стандартизації діагностичних методик використовуються в міжнародній практиці?</p> <p>28. Чому раннє виявлення первинного мовного розладу є важливим для подальшого розвитку дитини?</p> <p>29. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем СПМ пасивного словника.</p> <p>30. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем СПМ активного словника.</p> <p>31. Опишіть завдання для дослідження розуміння дітьми з I рівнем СПМ мовлення.</p> <p>32. Опишіть завдання для дослідження у дітей з I рівнем СПМ вміння вимовляти перші елементарні фрази, речення.</p> <p>33. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем СПМ активного та пасивного словника іменників.</p> <p>34. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем СПМ активного та пасивного словника дієслів.</p> <p>35. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем СПМ активного та пасивного словника прикметників.</p> <p>36. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем СПМ розуміння речення.</p> <p>37. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II рівнем СПМ вміння спілкуватися реченнями.</p> <p>38. Опишіть завдання для дослідження у дітей з II та III рівнем СПМ категорії числа.</p>
--	---

39. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем СПМ категорії роду.
40. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем СПМ категорії відмінку.
41. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III рівнем СПМ вміння конструювати речення та послідовно логічно висловлювати власну думку, оформляти зв'язне висловлювання.
42. Опишіть завдання для дослідження у дітей з III та IV рівнем СПМ особливостей розуміння сенсу понять.
43. Опишіть завдання для дослідження у дітей із СПМ морфологічного значення слова.
44. Опишіть завдання, які можна використовувати для стимуляції у дітей з I рівнем СПМ мовлення.
45. Назвіть напрямки формування словника у дітей з I рівнем СПМ.
46. Назвіть напрямки формування словника у дітей з II рівнем СПМ.
47. Назвіть напрямки формування словника у дітей з III рівнем СПМ.
48. Опишіть завдання для корекції словника у дошкільнят із СПМ I, II рівня.
49. Опишіть завдання для корекції словника у школярів із СПМ III, IV рівня.
50. Назвіть напрямки формування зв'язного мовлення у дітей із III, IV рівнем СПМ.
51. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ I рівня речення.
52. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ II рівня речення.
53. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ III рівня речення.
54. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ II та III рівнів морфологічних компонентів мовлення.
55. Опишіть завдання для формування у дошкільників із СПМ розуміння прийменників. При якому рівні недорозвинення мовлення можна їх застосовувати?
56. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ вміння узгоджувати слова в реченні у числі. При якому рівні недорозвинення мовлення можна їх застосовувати?
57. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ вміння узгоджувати слова в реченні у роді. При якому рівні недорозвинення мовлення можна їх застосовувати?
58. Опишіть завдання для формування у дітей дошкільного віку із СПМ вміння узгоджувати слова в реченні у відмінку. При якому рівні недорозвинення мовлення можна їх застосовувати?
59. Охарактеризуйте етапи формування мовлення у дітей з моторною алалією аферентного моторного (кінестетичного) типу.
60. Назвіть етапи формування мовлення у дітей з моторною алалією еферентного моторного (кінетичного) типу.
61. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття по стимуляції у дітей з I рівнем СПМ мовлення.

62. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття спрямованого на подолання у дошкільнят з II рівнем СПМ мовлення.
63. Охарактеризуйте структуру проведення фронтального логопедичного заняття спрямованого на подолання у дошкільнят з III рівнем СПМ мовлення.
64. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми з I рівнем СПМ.
65. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми II рівнем СПМ.
66. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми III рівнем СПМ.
67. Опишіть завдання для корекції фонематичних процесів у школярів із н/в СПМ.
68. Опишіть завдання для корекції лексичного боку мовлення у дітей із н/в СПМ.
69. Опишіть завдання для формування вміння правильно будувати речення, які використовуються при логопедичній роботі з школярами із н/в СПМ.
70. Опишіть завдання для формування морфологічної системи мовлення у школярів із н/в СПМ.
71. Опишіть завдання для формування у дітей розуміння граматичного значення слів та вміння узгоджувати слова в реченні у роді, числі і відмінку.
72. Охарактеризуйте структуру фронтального заняття, яке проводиться в умовах шкільного логопункту.
73. Назвіть основні цілі першого етапу корекції IV рівня СПМ у школярів.
74. Назвіть основні цілі другого етапу корекції IV СПМ у школярів.
75. Назвіть основні цілі третього етапу корекції IV СПМ у школярів.
76. Охарактеризуйте специфіку роботи з дітьми із СПМ по формуванню у них звуковимови.
77. Назвіть послідовність формування лексичної складової мовлення у дошкільнят із СПМ III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко.
78. Назвіть послідовність формування граматичної складової мовлення у дошкільнят із СПМ III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко.

СИСТЕМНІ ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ У ДОРΟΣЛИХ

1. Як змінювалися уявлення про афазію від класичних до сучасних нейрокогнітивних моделей?
2. У чому полягає внесок Олександр Лурія у розвиток афазіології?
3. Які сучасні визначення афазії використовуються у міжнародній практиці?
4. Чому афазію розглядають як системне порушення мовлення?
5. Яке місце афазії займає серед набутих нейрогенних порушень комунікації?

	<p>6. Які сучасні класифікації афазії використовуються у світовій практиці?</p> <p>7. У чому полягає психолінгвістичний підхід до вивчення афазії?</p> <p>8. Які соціальні наслідки афазії для особи та її родини?</p> <p>9. Як афазія впливає на якість життя людини?</p> <p>10. Які перспективні напрями розвитку сучасної афазіології?</p> <p>11. Які сучасні уявлення про нейронні мережі мовлення?</p> <p>12. Яка роль дорсального та вентрального мовленнєвих потоків у забезпеченні мовленнєвої діяльності?</p> <p>13. Як сучасна нейровізуалізація змінила розуміння мовленнєвих функцій мозку?</p> <p>14. Що таке нейропластичність і яке її значення для відновлення мовлення?</p> <p>15. Які мозкові структури залучені до процесів розуміння мовлення?</p> <p>16. Які мозкові структури забезпечують породження мовлення?</p> <p>17. Як порушення мовленнєвих мереж впливають на мовленнєву діяльність?</p> <p>18. Які когнітивні функції найбільш тісно пов'язані з мовленням?</p> <p>19. Яким є внесок робочої пам'яті у мовленнєву діяльність?</p> <p>20. Як нейробіологічні знання впливають на вибір стратегій реабілітації?</p> <p>21. Які основні причини виникнення афазії?</p> <p>22. Які особливості афазії після ішемічного та геморагічного інсульту?</p> <p>23. Як черепно-мозкові травми впливають на мовленнєві функції?</p> <p>24. Які особливості мовленнєвих порушень при пухлинах головного мозку?</p> <p>25. Які нейродегенеративні захворювання можуть супроводжуватися афатичними проявами?</p> <p>26. Що таке первинна прогресуюча афазія?</p> <p>27. Які чинники впливають на тяжкість афазії?</p> <p>28. Які фактори визначають прогноз відновлення мовлення?</p> <p>29. Як вік впливає на перебіг афазії?</p> <p>30. Які механізми лежать в основі спонтанного відновлення мовлення?</p> <p>31. Які основні мовленнєві симптоми афазії?</p> <p>32. Як проявляються порушення експресивного мовлення?</p> <p>33. Як проявляються порушення імпресивного мовлення?</p> <p>34. Які особливості номінативної функції при афазії?</p> <p>35. Що таке парафазії та які їх види?</p> <p>36. Які порушення читання характерні для осіб з афазією?</p> <p>37. Які порушення письма можуть спостерігатися при афазії?</p> <p>38. Як афазія впливає на комунікативну компетентність?</p> <p>39. Які емоційні та психологічні труднощі можуть супроводжувати афазію?</p> <p>40. Які особливості соціальної адаптації осіб з афазією?</p> <p>41. Які критерії використовуються для класифікації афазій?</p> <p>42. Які симптоми характерні для моторної афазії?</p>
--	--

	<p>43. Які симптоми характерні для сенсорної афазії?</p> <p>44. Чим відрізняється акустико-мнестична афазія від семантичної?</p> <p>45. Які механізми лежать в основі динамічної афазії?</p> <p>46. Які особливості тотальної афазії?</p> <p>47. Які труднощі виникають під час диференційної діагностики форм афазії?</p> <p>48. Які сучасні підходи до класифікації афазій існують поряд із класичною системою О. Лурії?</p> <p>49. Як співвідносяться локалізація ураження та мовленнєвий синдром?</p> <p>50. Чому сучасні дослідження розглядають афазію як мережевий, а не лише локальний дефіцит?</p> <p>51. Які принципи комплексної діагностики афазії?</p> <p>52. Які сучасні стандартизовані інструменти використовуються для оцінювання афазії?</p> <p>53. Які переваги має функціональна оцінка комунікації?</p> <p>54. Які мовленнєві компоненти необхідно оцінювати під час обстеження?</p> <p>55. Як проводиться диференційна діагностика афазії та дизартрії?</p> <p>56. Як проводиться диференційна діагностика афазії та апраксії мовлення?</p> <p>57. Які когнітивні функції доцільно оцінювати поряд із мовленням?</p> <p>58. Яку роль відіграє нейровізуалізація у встановленні діагнозу?</p> <p>59. Як оцінюється комунікативна участь особи в повсякденному житті?</p> <p>60. Які труднощі існують щодо стандартизації афазіологічної діагностики в Україні?</p> <p>61. Які принципи відновлювального навчання були сформульовані О. Лурією?</p> <p>62. Назвіть поетапність корекційно-відновлювального навчання у хворих з еферентною моторною афазією.</p> <p>63. 2. Назвіть поетапність корекційно-відновлювального навчання у хворих з динамічною афазією.</p> <p>64. 3. Назвіть поетапність корекційно-відновлювального навчання у хворих з аферентною моторною афазією.</p> <p>65. 4. Назвіть поетапність корекційно-відновлювального навчання у хворих з семантичною афазією.</p> <p>66. 5. Назвіть поетапність корекційно-відновлювального навчання у хворих з акустико-гностичною афазією.</p> <p>67. 6. Назвіть поетапність корекційно-відновлювального навчання у хворих з акустико-мнестичною афазією.</p> <p>68. 7. Назвіть кінцеву мету корекційно-відновлювального навчання при акустико-мнестичній афазії.</p> <p>69. 8. Назвіть кінцеву мету корекційно-відновлювального навчання при акустико-гностичній афазії.</p> <p>70. 9. Назвіть кінцеву мету корекційно-відновлювального навчання при семантичній афазії.</p> <p>71. Назвіть кінцеву мету корекційно-відновлювального навчання при аферентній моторній афазії.</p>
--	--

72. Назвіть кінцеву мету корекційно-відновлювального навчання при еферентній моторній афазії.
73. Назвіть кінцеву мету корекційно-відновлювального навчання при динамічній афазії.
74. Назвіть кінцеву мету кожного з етапів корекційно-відновлювального навчання при акустико-мнестичній афазії.
75. Назвіть кінцеву мету кожного з етапів корекційно-відновлювального навчання при акустико-гностичній афазії.
76. Назвіть кінцеву мету кожного з етапів корекційно-відновлювального навчання при семантичній афазії.
77. Назвіть кінцеву мету кожного з етапів корекційно-відновлювального навчання при аферентній моторній афазії.
78. Назвіть кінцеву мету кожного з етапів корекційно-відновлювального навчання при еферентній моторній афазії.
79. Назвіть кінцеву мету кожного з етапів корекційно-відновлювального навчання при динамічній афазії.
80. Назвіть та охарактеризуйте невербальні прийоми та методи розгальмування кори головного мозку. При яких формах афазії їх застосовують і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
81. Назвіть та охарактеризуйте невербально-вербальні прийоми та методи розгальмування кори головного мозку. При яких формах афазії їх застосовують і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
82. Назвіть та охарактеризуйте вербальні прийоми та методи розгальмування кори головного мозку. При яких формах афазії їх застосовують і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
83. Назвіть та охарактеризуйте прийоми та методи переключення свідомості людини з вербального компоненту мовленнєвого спілкування на невербальний (смысловий). При яких формах афазії їх застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
84. Назвіть та охарактеризуйте метод фішок. При яких формах афазії його застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
85. Назвіть та охарактеризуйте метод побудови смислових рядів слів. При яких формах афазії їх застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
86. Назвіть та охарактеризуйте метод введення в контекст. При яких формах афазії його застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
87. Назвіть та охарактеризуйте методи планування і мотивації предметної та мовленнєвої діяльності. При яких формах афазії їх застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
88. Назвіть та охарактеризуйте метод імітації поз артикуляційного апарату. При яких формах афазії його застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?
89. Назвіть та охарактеризуйте метод виділення звука зі слова. При яких формах афазії його застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?

	<p>90. Назвіть та охарактеризуйте метод класифікації слів. При яких формах афазії його застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?</p> <p>91. Назвіть та охарактеризуйте метод розкладання слів. При яких формах афазії його застосовують, з якою метою і на якому з етапів корекційно-відновлювального навчання?</p> <p>92. Які сучасні моделі мовленнєвої реабілітації використовуються у світі?</p> <p>93. Що таке доказова практика в афазіології?</p> <p>94. Як інтенсивність терапії впливає на результати реабілітації?</p> <p>95. Яка роль нейропластичності у відновленні мовлення?</p> <p>96. Які чинники визначають ефективність реабілітації?</p> <p>97. Як оцінюється результативність логопедичного втручання?</p> <p>98. Якою є роль мультидисциплінарної команди?</p> <p>99. Які сучасні цифрові технології використовуються в реабілітації афазії?</p> <p>100. Які принципи персоналізованої терапії афазії?</p> <p>101. Які методи логопедичної допомоги мають найбільшу доказову базу?</p> <p>102. У чому полягає сутність Constraint-Induced Aphasia Therapy (CIAT)?</p> <p>103. Які переваги має Semantic Feature Analysis?</p> <p>104. Як використовується Melodic Intonation Therapy у відновленні мовлення?</p> <p>105. Які підходи застосовуються для відновлення номінативної функції?</p> <p>106. Які методи використовуються для подолання труднощів розуміння мовлення?</p> <p>107. Які сучасні комп'ютерні технології застосовуються в афазіології?</p> <p>108. Які можливості телереабілітації осіб з афазією?</p> <p>109. Які методи альтернативної та додаткової комунікації використовуються при тяжких формах афазії?</p> <p>110. Які напрями досліджень є перспективними для розвитку афазіології?</p> <p>111. Які причини виникнення афазії у дітей?</p> <p>112. Чим дитяча афазія відрізняється від афазії дорослих?</p> <p>113. Які особливості мовленнєвого розвитку після набутих уражень мозку в дитячому віці?</p> <p>114. Що таке синдром Ландау—Клеффнера?</p> <p>115. Які труднощі навчання виникають у дітей з афазією?</p> <p>116. Які принципи діагностики дитячої афазії?</p> <p>117. Які підходи використовуються для відновлення мовлення у дітей?</p> <p>118. Як афазія впливає на соціальний розвиток дитини?</p> <p>119. Якою є роль сім'ї у процесі реабілітації?</p> <p>120. Які чинники визначають прогноз відновлення мовлення у дітей?</p>
<p>Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)</p>	<p>Основна:</p> <p>1. Логопедія. Підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет. Київ: Слово, 2014. 672 с. https://www.twirpx.com/file/1734590/</p>

2. Гаврилова Н.С. Навчальна програма з логопедії: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2018. 200 с.
<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6638>
3. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. К.: Актуальна освіта, 2013. 108 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/10502/1/Trofimenko5.pdf>
4. Рібцун Ю. В. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ : програмно-методичний комплекс. Київ : Освіта України, 2011. 292 с.
<https://surl.li/itkwzo>
5. Соботович Є. Теорія і практика Збірник наукових праць: Вип. 1. Київ: Актуальна освіта, 2004. 168 с. <https://surl.cc/nsgsmw>
6. Гаврилова Н., Константинів О. Проблеми та перспективи узгодження системи логопедичних термінів, які використовуються в Україні з міжнародними стандартами Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: Вип. 26. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2025. С. 37-55
<https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/347600>
7. Гаврилова, Н. Особливості формування логопедичного висновку: лінгвістичний та психолінгвістичний аспект. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки), 2024. (23), 72–89.
<https://doi.org/10.32626/2413-2578.2024-23.72-89>
8. Мілевська О.П. Поняття «дисфазія»: аналіз наукових розвідок // Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 7 листопада 2025 р. / за ред. Т.О. Докучиної, відп. секретар О.І. Дмитрієва. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. С.248-252.
<https://surl.li/pjpmjk>
9. Ткач О.М. Особливості проявів немовленневих симптомів у дітей з моторною алалією. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2024. Вип.23. С. 320-331.*
<https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/323137>

Допоміжна:

1. Гаврилова Н.С., Гаврилова Я.О. Особливості та модель формування “Я-образу” у школярів з тяжкими порушеннями мовлення. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць. Вип. 19. 2022. 330 с. С.123-131.*
<https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/339646/327786> (Фахове видання)
2. Гаврилова Н., Шеремет М., Федоренко С., Тищенко В., Мілевська О., Ткач О., Пінчук Ю., Швалюк Т., Константинів О., Гаврилов О. Науково-теоретичні та прикладні підходи до формування професійних компетенцій вчителя-логопеда. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Випуск №21, 2023. С. 129-140*

<https://aqce.com.ua/download/publications/719/707.pdf/> (*Фахове видання*)

3. Гаврилова Н.С. Класифікації порушень мовлення. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Соціально-педагогічна. 2012. Вип. 20(1). С. 293-315 <https://surl.li/kgkoxu> (*Фахове видання*)

4. Галецька Ю. Особливості мовленнєвого онтогенезу дошкільників з нормотиповим розвитком і при комбінованих порушеннях розвитку. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*: збірник наукових праць. Вип. 22 / за ред. М. Шеремет, О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. С. 62-72. <http://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/341152>

5. Галецька Ю. Дослідження рівнів сформованості мовленнєвого розвитку у дітей з порушеннями зору. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*: збірник наукових праць. Вип. 24 / за ред. О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2024. С. 58-68. <https://doi.org/10.32626/2413-2578.2024-24.58-68>

6. Лукачович Г.О. Концептуальні засади формування лексико-семантичних умінь у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення засобами екологічного виховання. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*, № 5. 2024. С. 22-26 <https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2024-5-4>.

7. Мілевська. О. Змістові засади формування дієслівної лексики у дошкільників із ЗНМ. *Інноваційна педагогіка*: науковий журнал. ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій»: Гельветика, 2021. № 37. С. 92–96. <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/37/33.pdf>

8. Мілевська. О. Психолінгвістичні аспекти формування дієслівної лексики у дошкільників із ЗНМ. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*: збірник наукових праць: Вип.20 / за ред. М. Шеремет, О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський, Видавець Ковальчук О.В., 2022. С.103-111. <http://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/339720>

9. Мілевська О. Савицька Г. Особливості формування дієслівної лексики у дошкільників з загальним недорозвиненням мовлення шляхом розвитку умінь дієслівної предикації. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*: збірник наукових праць: Вип.21 / за ред. М. Шеремет, О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський, Видавець Ковальчук О.В., 2023. С.89-104 <http://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/340817>

10. Ткач О.М. Використання методики корекції семантичних полів слів дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення // *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. Київ : ТОВ «Поліграф плюс». Вип. №25, 2024. С.88-96. <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/269/239> Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. К.: Актуальна освіта, 2013. 108 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/10502/1/Trofimenko5.pdf>

11. Ткач О.М. Динаміка формування первинних голосових реакцій у дітей з ушкодженням моторних мовленнєвих зон кори

головного мозку. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*. Випуск No 14(28)2023. Київ. С. 211-218. [file:///C:/Users/admin/Downloads/Dynamika formuvannya pervynnykh holosovykh reaktsii u ditei z ushkodzhenniam motornykh movlennievnykh zon kory holovnoho mozku.pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/Dynamika%20formuvannya%20pervynnykh%20holosovykh%20reaktsii%20u%20ditei%20z%20ushkodzhenniam%20motornykh%20movlennievnykh%20zon%20kory%20holovnoho%20mozku.pdf)

12. Ткач О.М. Використання малюнково-словесних мнемотехнік для збагачення словникового запасу дітей із затримкою мовленнєвого розвитку. *Волинський педагогічний часопис*. Вид-тво Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2025. Acta Paedagogica Volyniensis, 6, 26–33, doi: <https://doi.org/10.3278243/apv/2025.6.4>

13. Ткач О.М. Використання методики корекції семантичних полів слів дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. Київ : ТОВ «Поліграф плюс». Вип. №25, 2024. С.88-96. <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/269/239> (Фахове видання)

14. Ткач О.М. Особливості клінічного дослідження причин затримки мовленнєвого розвитку. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2022. С. 239-249. <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/339700/327825>*

15. Bielova O. Speech of Six-year-old Children with Logopathology: Features and State of Development. *PSYCHOLINGUISTICS*, 2023. 34(1). P. 50-84. URL: <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1329>(Scopus).

16. Havrylova N., Tkach O., Havrylov O. Violation of the cognitive activity of junior schoolchildren with systemic speech disorders. 14th International Technology, Education and Development Conference. Valencia, Spain - 2-3 March, 2019. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7461972> (Web of sciens)

Інтернет-ресурси:

1. Збірник наукових праць «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)» URL: <http://aqce.kpnu.edu.ua/>
2. Науковий медичний журнал «Медична психологія», URL: <http://www.mps.kh.ua/>
3. Міжнародний науково-практичний журнал «Психіатрія, неврологія та медична психологія», URL: <https://periodicals.karazin.ua/pnmp/index>
4. Журнал «Здоров'я дитини» *CHILD'S HEALTH* URL: <https://childshealth-journal.com/index.php/journal>
5. Бібліотека ім. В.І.Вернадського URL: <http://www.nbuuv.gov.ua>
6. Бібліотека К-ПНУ URL: <https://library.kpnu.edu.ua/>
7. Репозитарій К-ПНУ URL: ElarK-PNU: [головна сторінка](#)
8. Preschool Education: Global Trends (Дошкільна освіта: світові тенденції). URL: <https://preschool-journal.com/index.php/journal/article/view/18>
9. Дошкільне виховання: Всеукр. щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. URL:

	https://journals.ua/prof/doshkilne_vyhovannya/35826-03-24.html
--	---

1.